

Agrarisch Telematica Centrum

Afdeling Informatievoorziening

Agrarische Sector(IAS)

ir. J.W. Visscher

SIVA
Postbus 339
5240 AH ROSMALEN
tel. 04192-86420
fax 04192-17781

Doelstellingen en (verwachte) activiteiten.

Inleiding

Op 18 december 1991 is de Stichting Agrarisch Telematica Centrum (ATC) opgericht. Onder het ATC ressorteren de afdelingen ATC-Netwerk, ATC-Standaards en ATC-Informatieverzorging Agrarische Sector (IAS).

In dit artikel wordt de huidige stand van zaken betreffende de doelstelling, werkwijze en (verwachte) activiteiten van de IAS-afdeling weergegeven. In andere bijdragen zijn de overige afdelingen met de onderlinge relaties besproken.

Doelstelling IAS-afdeling

Het doel van de IAS-afdeling is de stimulering van (het gebruik van) informatietechnologie op de primaire bedrijven, inclusief de data-communicatie op de primaire bedrijven en in de produktiekolom.

De doelstelling wordt verwezenlijkt door:

- a het bevorderen van de uniformiteit van de in de sectoren gehanteerde begrippen, definities en berekende ondernemings- en produktiegegevens;
- b het bevorderen van de computermatige verwerking van ondernemings en produktiegegevens in de sectoren met behoud van keuze mogelijkheid en een groefpad voor de gebruiker; naast microcomputers aandacht voor centrale verwerking via servicebureaus en videotex;

- c het bevorderen en afstemmen van informatieuitwisseling met diverse organisaties in de land- en tuinbouw;
- d het bevorderen van een optimale gegevensuitwisseling tussen verschillende informatiesystemen;
- e het opstellen van normen en het controleren of geautomatiseerde informatiesystemen voldoen aan, voor de boer en tuinder, belangrijke gebruikseisen;
- f het coördineren en stimuleren van voorlichtings- en onderwijsaspecten betreffende de informatievoorziening in de land- en tuinbouw.

De taak en de rol van de afdeling IAS

- a De komende jaren dient het bereiken van concrete resultaten in de praktijk voorop te staan, d.w.z. het optimaliseren van het gebruik van uitgebreide bedrijfsinformatiesystemen bij boer en tuinder en het opstarten van het gebruik van bedrijfsinformatiesystemen door een brede groep van boer en tuinder. Demonstratieprojecten zijn hiervoor het belangrijkste instrument.
- b Wat betreft het Informatiemodel zal het accent verschuiven naar het toetsen en implementeren in het kader van projecten. Er zal in toenemende mate aandacht moeten worden gegeven aan kennisoverdracht, beheer en onderhoud van het Informatiemodel. De afdeling IAS is hiervoor verantwoordelijk.
- c De huidige projecten voorzien in mogelijkheden voor het uitwisselen

van gegevens en het koppelen van systemen.

Na realisatie van de uitwisseling van gegevens zal meer behoefte ontstaan aan de veredeling van al die gegevens tot bruikbare informatie t.b.v. de bedrijfsvoering (bedrijfsanalyse). Meer kennis op dit terrein moet nog verkregen en ingebouwd worden in systemen (kennisintensieve systemen). Coördinatie door de afdeling IAS tussen onderzoeksinstellingen, proefstations, instituten, LU en het bedrijfsleven is hiervoor van belang.

Werkwijze

De afdeling IAS dient aanvullend op de bestaande structuur te opereren, d.w.z. zij dient terughoudend te zijn met het ontwikkelen en exploiteren van eigen automatiseringsproducten en -diensten en zij moet zoveel mogelijk organisaties op basis van hun reguliere verantwoordelijkheid mobiliseren. De wijze waarop de afdeling IAS haar activiteiten vorm geeft zal in het verlengde liggen van de wijze waarop de takorganisaties in de afgelopen jaren hebben gewerkt, nl.:

- projectmatige aanpak
 - in samenwerking met onderzoek, voorlichting, onderwijs, organisaties en bedrijven uit het bedrijfsleven.
- Het is de afgelopen jaren gebleken dat deze werkwijze effectief en efficiënt is. De afdeling IAS heeft een speciale taak met betrekking tot de totstandkoming van een gecoördineerd informatiebeleid over alle sectoren heen.

De uitvoering van de verschillende activiteiten kan taksgewijs plaats vinden. Het groter wordende aantal projecten, met steeds meer overlap bij de verschillende takken, brengt de noodzaak met zich mee meer aandacht te besteden aan de takoverschrijdende projecten.

Gestreefd moet worden naar een optimale samenwerking met gezamenlijke afspraken over takoverschrijdende activiteiten. Projecten worden uitgevoerd met participanten en de betreffende takorganisatie(s).

Datacommunicatie-projecten in het belang van de keten worden uitgevoerd in samenwerking met de partijen die deelnemen in de afdeling ATC-Netwerk of ATC-Standaards. Standaarden voor data-communicatie, als resultaat van de projecten, worden in het beheer gegeven van de afdeling ATC-Standaards t.b.v. het beheer en onderhoud. Organisatorische aspecten worden

uitgewerkt in samenwerking met de afdeling ATC-Netwerk.

Projecten zullen gefinancierd worden uit bijdragen van de participanten en uit projectsubsidies.

Benodigde expertise en menskracht

Bij de aanvang is in deze afdeling het grootste aandeel van de activiteiten ondergebracht, inclusief de daarvoor benodigde mensen. De volgende expertise dient het ATC voor de afdeling IAS in relatie tot de genoemde taken in huis te hebben:

- informatie- en automatiseringsbeleid projectmanagement
- informatie-analyse
- standaardisatie
- datacommunicatie

De afgelopen jaren is op deze terreinen bij de takorganisaties in aanzienlijke mate kennis en ervaring opgebouwd. Bij grote en complexe projecten zal het nodig zijn om externen in te huren voor projectmanagement en specialistische informaticakennis. Dit is efficiënter dan te trachten dergelijke specialistische kennis zelf op te bouwen en te behouden. De verantwoordelijkheid t.a.v. de coördinatie van het informatie- en automatiseringsbeleid ligt bij het ATC. De specifieke invulling bij de sectoren zelf. De afdeling IAS van het ATC functioneert als het ware als een expertisebureau voor de aangesloten organisaties met de volgende taken:

- projectformulering
- adviseurschap bij projectuitvoering
- opzet en beheer Informatiemodel
- opzet datacommunicatiestandaarden voor de land- en tuinbouw

Speerpunten voor de komende jaren

In alle sectoren zijn prioriteiten aangegeven voor gewenste ontwikkelingen. Samengevat blijkt dat de stimulering van de informatica-ontwikkeling en -toepassing op de volgende terreinen dient te liggen:

- **Uitbouw, onderhoud en beheer van Informatiemodellen voor alle takken:**

dit is een noodzakelijke voorwaarde voor een verdere structurele ontwikkeling van informatietoepassingen in de komende jaren:

- het vormt de inhoudelijke basis voor nieuwe informatietoepassingen.
- het vormt de inhoudelijke basis voor de

opzet en het onderhoud van protocollen en standaards voor de uitwisseling van gegevens (datacommunicatie).

- **Managementinformatiesystemen:** stimuleren t.a.v. ontwikkeling door derden en het gebruik ervan door boer en tuinder.

- **Data-communicatietoepassingen:** enerzijds de sterk in opkomst zijnde elektronische berichtenuitwisseling (EDI), hetgeen zowel voor de ondernemers op het bedrijf als de totale bedrijfskolom van groot belang is; anderzijds het gebruik kunnen maken van centrale informatiesystemen (databanken) om actuele en statistische gegevens te kunnen raadplegen.

Aandachtspunten voor een sector

Hieronder zijn ter concretisering een aantal algemene aandachtspunten van de afdeling IAS uitgewerkt voor een van de sectoren, de varkenshouderij. Voor andere sectoren zijn gelijksoortige uitwerkingen opgesteld. De informatisering is op te splitsen in de volgende aandachtspunten.

- **Proceskoppeling**
Procesbesturingssystemen (klimaat-, voer- en waterdoseersystemen) kunnen een groot aantal gegevens registreren, waarbij de opslagcapaciteit echter beperkt is. In de toekomst zullen de mogelijkheden van gegevensregistratie toenemen door de toepassing van de chip, als dieridentificatie en als onderdeel van sensoren. Koppelingen tussen de verschillende systemen zijn noodzakelijk.

- **Gegevensuitwisseling (EDI)**
Een standaard voor gegevensuitwisseling tussen verschillende computersystemen is ontwikkeld en wordt bijvoorbeeld in de varkenshouderij toegepast voor de uitwisseling van gegevens tussen 4 managementsystemen met de KI- en 2 Fokkerijorganisaties. De ontwikkelde standaard is aangeboden en voor meer dan 95 % overgenomen om gebruikt te worden als algemene standaard voor communicatie in de agrarische sector. Bovendien is de standaard ingediend, om in internationaal verband ook de basis te vormen.
Door het veranderen van produktgericht naar marktgericht produceren, zijn er meer gegevens nodig over zowel de kwaliteit van de produktie als van het eindprodukt. Deze informatie

uitwisseling zal in de toekomst door IKB (Integrale Keten Beheersing) sterk worden uitgebreid. Data-communicatie is daarvoor een voorwaarde.

■ Gezondheidszorg

De ervaring, welke opgedaan is bij het project EDI-pigs kan ook benut worden bij een project EDI met dierenartsen/gezondheidsdiensten om een optimale informatie-uitwisseling op het gebied van de gezondheidszorg te realiseren. Naast de gegevensuitwisseling dient op het terrein van de gezondheidszorg nog veel aandacht geschonken te worden aan het eenduidig coderen van de gezondheidsparameters bij dieren.

■ Financiële systemen

Een beperkt gebruik van financiële systemen vindt plaats in de land- en tuinbouw. Daarom wordt een project uitgevoerd in de varkenshouderij voor de uitwisseling van gegevens tussen financiële- en technische systemen, waardoor gebruikers, naast informatie op technisch terrein, ook informatie op financieel terrein ontvangen. In vervolg daarop kan een geïntegreerde

financieel- technisch analyse plaatsvinden.

Een nevendoelstelling is, dat een eenmalige invoer mogelijk wordt, nl. aan- en verkoopgegevens worden op eenzelfde plaats ingevoerd, waardoor meerdere systemen "gevoed" worden.

■ Uniformering en controle op rekenregels

Als vervolg op de uitwerking van het informatiemodel zijn/worden nadere afspraken gemaakt met o.a. de leveranciers van managementsystemen voor de berekeningswijze en de presentatie van kengetallen, die van belang zijn voor externe bedrijfsvergelijking. In de varkenshouderij zijn hierover de eerste afspraken gemaakt. Deze nadere afspraken zijn in een later stadium als norm geaccepteerd, waarop gecontroleerd kan worden. Een methodiek voor controle is door de SIVA ontwikkeld en afgestemd met het Agrarica bedrijfsleven. Gestart is met een proefcontrole van informatiesystemen in de praktijk aan deze norm. Het traject van informatiemodel-uniformering-normering

-controle op rekenregels wordt uitgebreid naar andere aandachtsvelden binnen het informatiemodel. De genoemde systematiek zal in navolging van de SIVA ook toegepast worden in de rundveehouderij en mogelijk in een later stadium ook in de andere takken.

■ Externe bedrijfsvergelijking

In de land- en tuinbouw wordt al jaren veel waarde gehecht aan externe bedrijfsvergelijking. Door de opkomst van managementsystemen op de PC is de mogelijkheid van externe bedrijfsvergelijking slechts beperkt mogelijk. Door de boer en tuinder, de overheid en de begeleidende organisaties wordt dit als een beperking ervaren. Gewenst is, dat een systeem gerealiseerd wordt, waarbij over systemen, landelijk gemiddelde bedrijfsresultaten worden berekend. Voorwaarde daarbij is dat de systemen onder controle staan t.a.v. het op de juiste wijze berekenen van kengetallen.